

Michael Connelly

Het recht om te zwijgen

I

Mevrouw Pena keek me aan vanaf de andere kant van de achterbank en hield in een smekend gebaar haar handen op. Ze praatte met een zwaar accent en koos voor het Engels in haar laatste poging me over de streep te trekken.

‘Alsjeblieft, wil je me helpen, meneer Mickey?’

Ik keek naar Rojas, die achter het stuur zat en zich omdraaide, hoewel hij dit niet behoefde te vertalen. Daarna keek ik langs mevrouw Pena door het achterraampje van de auto naar het huis dat ze zo wanhopig graag wilde behouden. Het had lichtroze buitenmuren, twee slaapkamers en een te verwaarlozen achterplaatsje met een hek van draadgaas eromheen. De betonnen stoeprede bij de voordeur zat vol graffiti: onverklaarbare tekens, afgezien van het getal 13. Dat was niet het huisnummer. Het was een symbool van haar loyaliteit aan de buurt.

Uiteindelijk keek ik haar weer aan. Ze was vierenveertig jaar en aantrekkelijk op een wat verlopen manier. Ze was een alleenstaande moeder met drie tienerzonen en ze had al negen maanden haar hypotheek niet betaald. Nu had de bank haar onteigend en wilden ze het huis verkopen.

De veiling zou over drie dagen plaatsvinden. Het maakte niets uit dat het huis weinig waard was, of dat het in een door straatbendes geterrori-seerde buurt in Zuid-L.A. stond. Iemand zou het kopen en mevrouw Pena zou in plaats van eigenaar huurder worden, tenminste, als de nieuwe eigenaar haar er niet uit zette. Jarenlang had ze vertrouwd op de bescherming van de Florencia 13. Maar de tijden waren veranderd. Geen straatbende kon haar nu nog helpen. Ze had een advocaat nodig. Ze had mij nodig.

‘Zeg tegen haar dat ik mijn best zal doen,’ zei ik. ‘Zeg tegen haar dat ik er redelijk zeker van ben dat ik de veiling kan tegenhouden en de rechts-geldigheid van de onteigening kan aanvechten. Dat zal het proces in ieder geval vertragen. En het geeft ons de tijd om een langetermijnplanning te maken. Misschien kunnen we haar helpen haar financiën weer op orde te krijgen.’

Ik knikte en wachtte terwijl Rojas het vertaalde. Ik had Rojas als mijn chauffeur annex tolk aangenomen toen ik reclamezendtijd op de Spaans-talige radiozenders had gekocht.

Ik voelde de mobiele telefoon in mijn broekzak trillen. Mijn bovenbeen interpreteerde het signaal als een sms en niet als een gesprek, want dat trilde langer. Ik negeerde het hoe dan ook. Toen Rojas uitgepraat was, ging ik door voordat mevrouw Pena kon reageren.

‘Zeg tegen haar dat ze moet begrijpen dat dit geen oplossing voor haar problemen is. Ik kan de zaken vertragen en we kunnen gaan onderhandelen met haar bank. Maar ik kan niet beloven dat ze het huis niet zal kwijt-raken. In feite is ze het al kwijt. Ik ga het terugvorderen, maar ze zal hoe dan ook met de bank tot een regeling moeten komen.’

Rojas vertaalde het en maakte er handgebaren bij die ik achterwege had gelaten. De waarheid was dat mevrouw Pena uiteindelijk toch zou moeten vertrekken. De vraag was hoe ver zij wilde dat ik zou gaan. Een persoonlijk bankroet zou de verdediging hooguit een jaar speelruimte opleveren. Maar dat hoefde ze nu niet te beslissen.

‘En zeg tegen haar dat ik betaald moet worden voor mijn werk. Vertel haar wat het tarief is. Duizend vooruit en een maandelijkse betalingsregeling.’

‘Hoeveel per maand en voor hoe lang?’

Ik keek nog eens naar het huis. Mevrouw Pena had me uitgenodigd binnen te komen, maar ik had er de voorkeur aan gegeven in de auto met haar te praten. Dit was een straat waar auto’s langsgreden en ik zat in mijn Lincoln Town Car bps. Die laatste letters staan voor *Ballistic Protection Series*. Ik had hem gekocht van de weduwe van een vermoorde drugsbaas van het Sinaloa-kartel. Er zaten pantserplaten in de portieren en de ruiten bestonden uit drie lagen gewapend glas. Ze waren kogelvrij. De ramen van mevrouw Pena’s roze huisje waren dat niet. De les die van de Sinaloaman geleerd kon worden, was dat je niet uit je auto kwam tenzij het echt niet anders kon.

Mevrouw Pena had al eerder uitgelegd dat de hypotheek van haar huis, die ze al negen maanden niet had betaald, zevenhonderd dollar per maand bedroeg. Terwijl ik met de zaak bezig was, zou ze de bank ook niet betalen. Zolang ik de bank op afstand hield, zou ze gratis wonen, dus er kon hier geld worden verdiend.

‘Maak er tweehonderdvijftig per maand van. Ik bied haar het speciale tarief aan. Breng haar aan het verstand dat dit een koopje is en dat ze op tijd moet betalen. We accepteren een creditcard, als ze er een heeft met

geld erop. Kijk wel of het ding tot ten minste eind 2012 geldig is.’

Rojas vertaalde het, met meer gebaren en veel meer woorden dan ik had gebruikt, terwijl ik mijn telefoon uit mijn zak haalde. De sms kwam van Lorna Taylor.

BEL ME ZSM

Ik zou haar meteen na dit gesprek bellen. Een normale advocatenpraktijk beschikt op zijn minst over een kantoormanager en een receptioniste. Maar ik had geen kantoor, afgezien van de achterbank van mijn Lincoln, en daarom nam Lorna het zakelijke gedeelte en de telefoon voor haar rekening vanuit een flat in West-Hollywood, waar ze woonde met mijn onderzoeksmedewerker.

Mijn moeder was Mexicaanse van geboorte en ik begreep haar moedertaal beter dan ik ooit had laten merken. Dus toen mevrouw Pena antwoordde, wist ik wat ze zei, of begreep in ieder geval de strekking van wat ze zei. Maar ik liet Rojas toch alles voor me vertalen. Ze zei dat ze naar binnen zou gaan om de duizend dollar voorschot in contanten te halen en beloofde dat ze zich trouw aan de maandelijkse betalingen zou houden. Aan mij, niet aan de bank. Ik rekende uit dat ik, als ik haar een jaar in haar huis kon houden, daar precies vierduizend dollar aan zou verdienen. Niet slecht voor wat ik ervoor moest doen. Waarschijnlijk zouden mevrouw Pena en ik elkaar nooit meer zien. Ik zou de onteigening aanvechten en alles zo lang mogelijk rekken. Er was een goede kans dat ik niet eens voor het hof hoefde te verschijnen. Dat kon mijn jonge medewerker voor me doen. Mevrouw Pena zou gelukkig zijn met de regeling en ik ook. Uiteindelijk, echter, zou de bijl vallen. Die valt namelijk altijd.

Ik meende dat ik hier een eenvoudige zaak aan had, hoewel mevrouw Pena geen cliënt was die veel sympathie zou wekken. Het merendeel van mijn cliënten stopt met hun betalingen aan de bank nadat ze zijn ontslagen, of omdat ze een of andere medische ramp te verduren hebben gekregen. Mevrouw Pena was ermee gestopt toen haar drie zoons de gevangenis in gingen voor het dealen van drugs en hun wekelijkse financiële bijdrage abrupt werd stopgezet. Een dergelijk verhaal zou weinig goodwill opleveren. Maar de bank had een vuil spelletje gespeeld. Haar dossier zat in mijn laptop en ik had het bestudeerd. Het stond er allemaal in: het rapport over de aanmaningen die ze uitgereikt had gekregen en ten slotte de eis tot onteigening. Alleen had mevrouw Pena me verteld dat ze die aanmaningen nooit had ontvangen. En ik geloofde haar. Dit was niet het

soort buurt waar deurwaarders vrijelijk over straat konden lopen. Ik vermoedde dat die aanmaningen in de prullenbak waren beland en dat de deurwaarder er ijskoud over had gelogen. Als ik dat hard kon maken, kon ik mevrouw Pena's bank een tijdje uit haar buurt houden.

Dat zou mijn verdediging zijn. Dat de arme vrouw nooit officieel op de hoogte was gesteld van de kritieke situatie waarin ze zich bevond. De bank had misbruik gemaakt van haar positie en haar onteigend zonder haar in de gelegenheid te stellen de schuld te voldoen, en het hof zou de bank moeten berispen voor die handelwijze.

'Oké, we hebben een deal,' zei ik. 'Zeg dat ze naar binnen gaat en het geld haalt terwijl ik het contract en het ontvangstbewijs print. We gaan er vandaag nog mee aan de slag.'

Ik glimlachte en knikte naar mevrouw Pena. Rojas vertaalde het, stapte snel uit de auto en liep eromheen om het portier voor haar te openen.

Zodra mevrouw Pena was uitgestapt, klikte ik het Spaanstalige contract op mijn laptop aan en vulde de vereiste namen en getallen in. Ik stuurde het document naar de printer die op zijn vaste plek op de passagiersstoel stond. Vervolgens typte ik het ontvangstbewijs voor het voorschot van mijn cliënt. Alles keurig boventafels. Altijd. Dat was de beste manier om de Orde van Advocaten van Californië te vriend te houden. Want ik mocht dan een kogelvrije auto hebben, het was de Orde waar ik meestal meer van te vrezen had.

Het was een slecht jaar geweest voor Michael Haller & Partners, Advocaten. Strafzaken waren er bijna niet meer door de slechte economie. Dat wilde natuurlijk niet zeggen dat de misdaad daardoor was afgenomen. In Los Angeles bloeit de misdaad altijd, hoe de economie er ook voor staat. Maar in betalende cliënten zat wel degelijk de klad. Het leek wel alsof niemand meer geld had om een advocaat te betalen. Met als rechtstreeks gevolg dat de pro-Deoadvocaten tot aan hun kruin in de zaken en de cliënten zaten en jongens als ik omkwamen van de honger.

Ik had ook mijn vaste lasten, en een dochter van veertien op een particuliere school, die over de universiteit van Zuid-Californië begon zodra het onderwerp 'studeren' ter sprake kwam. Ik moest iets doen, dus deed ik iets wat ik vroeger altijd voor ondenkbaar had gehouden. Ik ging civiele zaken doen. De enige tak van rechtsbijstand waar groei in zat, was die van de onteigening. Ik volgde een paar colleges, deed vervroegd examen en liet nieuwe advertenties plaatsen, in twee talen. Ik ontwierp een paar websites en begon lijsten van voorgenomen onteigeningen bij de gemeente op te kopen. Zo was ik aan mevrouw Pena als cliënt gekomen. Direct mail.

Haar naam stond op de lijst en ik had haar een brief gestuurd – in het Spaans – waarin ik mijn diensten aanbood. Ze vertelde me dat ze tot dat moment niet had geweten dat ze onteigend zou worden.

Ze zeggen dat als je je best doet, je klanten je vanzelf weten te vinden. Dat was waar. Ik had al gauw meer zaken dan ik aankon – alleen al vandaag, na mevrouw Pena, had ik nog zes afspraken – en het ging zelfs zo ver dat Michael Haller & Partners voor het eerst sinds zijn bestaan ook een echte partner in dienst nam. De landelijke epidemie van vastgoedonteigening begon inmiddels wat af te nemen, maar was nog lang niet voorbij. In Los Angeles en omgeving waren er genoeg zaken om nog jaren brood op de plank te hebben.

De zaken leverden slechts vier- tot vijfduizend dollar per stuk op, maar ik zat professioneel in een periode van mijn leven waarin kwantiteit belangrijker was dan kwaliteit. Ik had op dit moment meer dan negentig onteigeningszaken in portefeuille. Mijn dochter kon zich gaan verheugen op haar studie aan de USC. Shit, misschien zou ze er zelfs kunnen blijven tot ze haar doctoraal had gedaan.

Er waren mensen die meenden dat ik een deel van het probleem vormde, dat ik, door wanbetalers te helpen misbruik te maken van het systeem, het economisch herstel vertraagde. Bij sommigen van mijn cliënten ging die opvatting wel op. Maar ik zag de meesten van hen als meervoudige slachtoffers. Eerst waren ze gek gemaakt door de Amerikaanse droom ooit een eigen huis te bezitten en hadden ze een hypotheek in de maag gesplitst gekregen waarvoor ze in de verste verte niet in aanmerking kwamen. Vervolgens, toen de zeepbel barstte, werden ze opnieuw op de nek gesprongen door gewetenloze hypotheekverstrekkers die alle schuld bij hen legden en onmiddellijk dreigden met onteigening. Het merendeel van deze ooit zo trotse huizenbezitters had geen schijn van kans tegen de gestroomlijnde Californische wetgeving op het gebied van onteigening. Een bank had geen eens toestemming van de rechter nodig om iemand zijn huis af te nemen. De grote financiële geesten van deze tijd waren het hiermee eens. De zaak moest in beweging blijven. Hoe eerder de crisis het nulpunt bereikte, hoe sneller men met het herstel kon beginnen. Ik dacht dan: maak dat mevrouw Pena maar wijs.

Er bestond een theorie die stelde dat het hier ging om één groot complot van de belangrijkste Amerikaanse banken. Zij zouden de eigendomsrechten ondermijnen, het rechtssysteem saboteren en daarmee een systeem van doorlopende onteigeningen creëren waarvan ze, hoe de uitkomst ook was, financieel profijt hadden. Ik geloofde daar niet echt in. Maar

gedurende mijn korte carrière in deze sector van de wetgeving was ik al zo veel roofdierengedrag en onethische praktijken van zogenaamde legitieme zakenlieden tegengekomen dat ik mijn ouwe, trouwe strafzaken begon te missen.

Rojas stond naast de auto te wachten totdat mevrouw Pena terugkwam met het geld. Ik keek op mijn horloge en zag dat we al bijna te laat waren voor mijn volgende afspraak: de onteigening van een bedrijfspand in Compton. Ik probeerde mijn bezoeken aan nieuwe cliënten zo veel mogelijk geografisch te bundelen, om tijd, benzine en kilometers te besparen. Vandaag deed ik het zuidelijke deel van de stad. Morgen zou ik Oost-L.A. doen. Twee dagen per week zat ik in de auto om nieuwe cliënten binnen te halen. De rest van de week werkte ik aan de zaken.

‘Schiet een beetje op, mevrouw Pena,’ mompelde ik. ‘We hebben meer te doen.’

Ik besloot de wachttijd te gebruiken om Lorna te bellen. Drie maanden eerder had ik de nummerweergave van mijn telefoon geblokkeerd. Ik had dat nooit gedaan toen ik nog strafzaken deed, maar in mijn nieuwe functie van onteigeningsadvocaat vond ik het niet nodig dat iedereen mijn nummer kon zien. En dat gold zowel voor mijn cliënten als voor de advocaten van de tegenpartij.

‘Advocatenkantoor Michael Haller en Partners,’ zei Lorna toen ze opnam. ‘Waarmee kan ik u...?’

‘Ik ben het. Wat was er?’

‘Mickey, je moet meteen naar Bureau Van Nuys.’

Haar stem klonk bezorgd en dwingend. Bureau Van Nuys was het centrale commando voor operaties in de uitgestrekte regio van de San Fernando Valley aan de noordkant van de stad.

‘Ik zit vandaag in Zuid-L.A. Wat is er aan de hand?’

‘Ze houden Lisa Trammel daar vast. Ze heeft gebeld.’

Lisa Trammel was een cliënt. Sterker nog, ze was mijn allereerste onteigeningscliënt. Ik had haar tot nu toe acht maanden in haar huis kunnen houden en had er alle vertrouwen in dat ik dit nog minstens een jaar kon rekken voordat we de troef van het persoonlijk bankroet zouden uitspeelen. Maar ze werd verteerd door frustratie en privéproblemen en het was onmogelijk haar te kalmeren of op andere gedachten te brengen. Ze had voor de bank gepost met een sandwichbord waarop ze de frauduleuze praktijken en harteloze acties van de bank aan de kaak stelde. Tenminste, totdat de bank haar door de rechter een plaatselijk straatverbod had laten opleggen.

‘Heeft ze het straatverbod overtreden? Hebben ze haar opgepakt?’

‘Mickey, ze houden haar vast op verdenking van moord.’

Dat had ik niet verwacht.

‘Moord? Wie is het slachtoffer?’

‘Ze zegt dat ze wordt verdacht van de moord op Mitchell Bondurant.’

Dat bracht me een tweede keer tot zwijgen. Ik keek uit het raampje en zag mevrouw Pena naar buiten komen. Met een stapeltje bankbiljetten in haar hand.

‘Oké, bel de rest van mijn afspraken van vandaag af. En zeg tegen Cisco dat hij alvast naar Van Nuys gaat. Ik zie hem daar.’

‘Begrepen. Wil je dat Bullocks je afspraken van vanmiddag overneemt?’

‘Bullocks’ was onze bijnaam voor Jennifer Aronson, de juriste die ik had ingehuurd van Southwestern, de rechtenfaculteit die was gehuisvest in het oude Bullocks-winkelcentrum in Wilshire.

‘Nee, ik wil niet dat zij de intakes doet. Verzet ze maar. En hoor eens, ik denk dat ik het Trammel-dossier wel bij me heb, maar jij hebt de contactenlijst. Kijk of je haar zus kunt bereiken. Lisa heeft een zoontje. Die zit waarschijnlijk op school en iemand zal hem moeten ophalen als Lisa dat niet kan doen.’

We lieten elke cliënt een zo uitvoerig mogelijke contactenlijst invullen, omdat ze soms moeilijk te vinden waren wanneer ze voor de rechter moesten verschijnen, of wanneer ze mij moesten betalen voor mijn werk.

‘Oké, ik ga ermee aan de slag,’ zei Lorna. ‘Succes, Mickey.’

‘Jij ook.’

Ik klapte mijn telefoon dicht en dacht aan Lisa Trammel. Om de een of andere reden verbaasde het me niet dat ze was gearresteerd voor de moord op de man die probeerde haar haar huis af te nemen. Niet dat ik had verwacht dat het zover zou komen. Bij lange na niet. Maar diep in mijn hart had ik geweten dat we íéts konden verwachten.

2

Snel pakte ik het geld van mevrouw Pena aan en gaf haar het ontvangstbewijs. We tekenden beiden het contract en zij kreeg een exemplaar voor haar eigen administratie. Ik schreef het nummer van haar creditcard op en zij beloofde dat het saldo toereikend zou zijn om maandelijks tweehonderdvijftig dollar af te schrijven zolang ik voor haar werkte. Tot slot bedankte ik haar, gaf haar een hand en liet haar door Rojas naar de voordeur van haar huis begeleiden.

Terwijl hij dat deed, opende ik de kofferbak met mijn *remote key* en stapte uit. De kofferbak van de Lincoln was ruim genoeg voor de drie kartonnen dozen met dossiers die er rechtop in stonden, plus de rest van mijn kantoorbenodigdheden. Ik vond Lisa Trammels dossier in de derde doos en haalde het eruit. Het chique attachékoffertje dat ik altijd gebruikte voor bezoeken aan politiebureaus haalde ik er ook uit. Toen ik de klep van de kofferbak dichtdeed, zag ik dat iemand met zilveren spray een gestileerde '13' op de zwarte lak had gespoten.

'Wel verdomme.'

Ik keek om me heen. Drie huizen verderop, in het voortuintje, zaten een paar kinderen te spelen, maar die waren veel te jong om graffitikunstenars te zijn. Verder was er niemand te zien op straat. Ik was verbijsterd. Ik had niets gezien of gehoord, hoewel de actie moest hebben plaatsgevonden terwijl ik achter in de auto met mijn cliënt in gesprek was. Bovendien was het net één uur geweest en wist ik dat de meeste bendeleden zich zelden voor het eind van de middag lieten zien. Het waren nachtdieren.

Met het dossier en het koffertje liep ik terug naar het geopende achterportier. Ik zag dat Rojas op het stoepje met mevrouw Pena stond te praten. Ik floot en wenkte hem naar de auto. We moesten weg.

Ik stapte in. Rojas, die de boodschap had begrepen, kwam teruglopen en stapte voorin.

'Compton?' vroeg hij.

'Nee, de plannen zijn gewijzigd. We moeten naar Van Nuys. En snel.'

‘Oké, baas.’

We reden weg en Rojas zette koers naar de 110 Freeway. Er bestaat geen directe route over de snelweg naar Van Nuys. We moesten over de 110 dwars door de stad en daarna via de 101 naar het noorden. Een beoorderd vertrekpunt vanuit de stad was nauwelijks denkbaar.

‘Wat zei ze bij de deur tegen je?’ vroeg ik aan Rojas.

‘Ze informeerde naar je.’

‘Hoe bedoel je?’

‘Ze zei dat je er niet uitzag alsof je een tolk nodig had.’

Ik knikte. Dat hoorde ik wel vaker. Door de genen van mijn moeder zie ik er eerder uit alsof ik ten zuiden van de grens ben geboren dan ten noorden ervan.

‘Ze wilde ook weten of je getrouwd was, baas. Ik heb ja gezegd. Maar als je terug wilt om dat recht te zetten, hoor ik het wel. Maar dan zal ze je waarschijnlijk korting vragen.’

‘Bedankt, Rojas,’ zei ik droog. ‘Ze krijgt al korting, maar ik zal het in gedachten houden.’

Voordat ik het dossier opensloeg checkte ik de contactenlijst van mijn mobiele telefoon. Ik zocht naar een naam van iemand bij de recherche van Van Nuys die misschien informatie voor me had. Maar zo iemand kende ik daar niet. Ik moest me blindelings op een moordzaak werpen. Ook geen al te best vertrekpunt.

Ik klapte de telefoon dicht, zette hem in de oplader en sloeg het dossier open. Lisa Trammel was mijn cliënt geworden nadat ze had gereageerd op de standaardbrief die ik had gestuurd naar alle huiseigenaren die met ont-eigening werden bedreigd. Ik ging ervan uit dat ik niet de enige advocaat in Los Angeles was die dit had gedaan. Maar om de een of andere reden had Lisa wel op mijn brief en niet die van hen gereageerd.

Als advocaat met een eigen praktijk ben je meestal in de gelegenheid je eigen cliënten uit te kiezen. Soms kies je de verkeerde. Zo iemand bleek Lisa voor mij te zijn. Maar ik was gretig en wilde graag aan de slag op mijn nieuwe werkgebied. Ik was op zoek naar cliënten die in de problemen zaten of van wie misbruik werd gemaakt. Mensen die te naïef waren om te weten welke rechten en mogelijkheden ze hadden. Ik was op zoek naar de underdog en dacht er in Lisa een gevonden te hebben. Ze voldeed zonder meer aan de kwalificaties. Ze zou haar huis kwijtraken door een reeks omstandigheden die als omvallende dominostenen aan haar controle waren ontsnapt. En haar hypotheekverstrekker had haar geval overgedragen aan een deurwaarderskantoor dat een paar bochten had afgesneden en